

MOYO

SOLIDARITEIT
PROTESTANTE

PROTESTANTSE
SOLIDARITEIT

Brogniezstraat, 46, 1070 Brussel
Tijdschrift 2022 - 27ste jaargang, nr. 10

INHOUDSOPGAVE

Blz.	2 : inhoudsopgave
Blz.	3 : editoriaal van de voorzitter
Blz.	4 : informatie
Blz.	5 - 6 : meditatie : Lucas 4, 19 van dominee Jonathan Mpasi Mayala, uitvoerend secretaris, Protestantse Solidariteit
Blz.	7 - 16 : verslag van de missie naar Noord- en Zuid-Kivu in DR Congo
Blz.	17 - 20 : bezoek aan de stichting Panzi in Bukavu
Blz.	21 - 28 : verslag van de missie in Rwanda
Blz.	29 : Adventscampagne
Blz.	30 : steun onze acties
Blz.	31 : de verschillende afkortingen gebruikt door Protestantse Solidariteit

EDITORIAAL VAN DE VOORZITTER

Beste lezer,

De dagen worden korter en ze blijven ook nog relatief warm. Met de stijging van de energieprijzen, treuren we niet over die warme temperaturen. Maar zijn ze misschien een voorbode van de verdere opwarming van onze aarde? In deze Moyo komt het thema van de klimaatverandering uitgebreid aan bod. Het zal de komende jaren nog hoog op de agenda blijven staan, want de impact van de klimaatopwarming laat zich overal voelen. Met Protestantse Solidariteit

willen we ons steentje bijdragen door in de projecten met onze partners in het Zuiden het aspect duurzaamheid in te bouwen.

In deze editie leest u ook het reisverslag van Bruno en Jonathan die deze zomer een heuglijk weerzien hadden met onze partners in de D.R. Congo en Rwanda.

De getuigenissen van de begunstigten ter plekke zijn hartverwarmend. De mensen zijn dankbaar voor de steun die ze dankzij u mogen ervaren.

Hun getuigenissen tonen aan dat de projecten zorgen voor een waardigere en hoopvollere toekomst voor deze mensen.

Een bezinningstekst mocht in de Moyo ook niet ontbreken. Ze komt dit keer van onze secretaris/dominee en houdt een oproep in aan elk van ons.

Tot slot laten we u kennismaken met onze adventscampagne van 2022. En ja, ook die staat in het teken van onze planeet. Want hoe je het ook draait of keert, het is onze meest kostbare plek, de plek waarop we samen leven en wonen. Een plek om zorgzaam mee om te springen.

Ik wens u allen veel leesplezier. En nogmaals dank voor uw trouwe steun aan al onze projecten. Het doet me deugd te weten dat we allemaal samen een wereld van verschil kunnen maken voor heel wat medemensen om onze mooie planeet.

Ik wens u Gods zegen toe!

Een warme groet,

Annie Van Extergem

DE BEZINNINGSTEKST VAN DOMINEE JONATHAN

*De Geest van de Heer rust op mij...
om een genadejaar van de Heer
uit te roepen.*

Lucas 4 :18-19 (NBV)

Het evangelie van Lucas vertelt ons dat Jezus op Sabbat naar de synagoge ging en er volgende tekst uit de boekrol Jesaja voorlas (Jesaja 61, vs1-2): *'De geest van God, de Heer, rust op mij, want de Heer heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij mij gezonden, om aan verslagen harten hoop te bieden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken, aan geketenden hun bevrijding en om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'* Na het lezen van de tekst bevestigt Jezus aan de aanwezigen in de synagoge: *'Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan.'* (Lucas 4,21)

De tekst van Jesaja is actueel, vertelt Jezus ons. De tekst kondigt het werk van Gods dienaar aan en spoort ons aan om onze missie te vervullen en onze verantwoordelijkheid hier op aarde als discipel van Christus op te nemen.

Om deze tekst beter te begrijpen, zullen we twee vragen beantwoorden:

1. Wat is zalving?

In het Oude Testament werd zalving gebruikt om profeten, priesters en koningen te wijden. Er werd gezalfd door geparfumeerde olie te gieten op iemands hoofd of op het voorwerp dat aan God gewijd was (deze olie werd bereid op basis van een geheim recept van God dat hij aan Mozes had gegeven). De gezalfde persoon was bereid om de kracht van God te ontvangen en uit te dragen. Het was een heilige daad. De persoon werd zo gemachtigd om een specifieke opdracht uit te oefenen en dit onder goddelijk mandaat.

Vandaag, in het nieuwe verbond met Jezus Christus, is zalving er voor al Gods kinderen, geroepen en gewassen door het bloed van Christus. Door de opstanding van Jezus Christus zit de kracht (zalving) van de Heilige Geest in ieder van ons.

We zijn dus geestelijk gezalfd en worden verondersteld in dienst te staan van God en onze naaste. Eén van de opdrachten die ons is toevertrouwd, is drager te zijn van de boodschap van genade van God aan mensen in nood.

2. Wat betekent het jaar van genade?

Het lijkt erop dat het jaar van genade gekoppeld was aan het Jubeljaar. Volgens Leviticus 25 was het een sabbatjaar gewijd aan de Heer waarin schulden werden uitgewist, slaven werden bevrijd en iedereen zijn land terugkreeg. Een jaar van herstel en zelfvoorziening voor het land dat moest rusten om zo zijn vruchtbaarheid te behouden, een voorbeeld van goede ecologie. Deze instelling gold als pact van sociale en economische solidariteit.

Inderdaad, sinds Jezus' verkondiging meer dan 2000 jaar geleden, is de mensheid het voorwerp van Gods genade...Ook vandaag schenkt hij ons een jaar van genade... Jezus verkondigt zijn Jubeljaar dat ons vrijheid brengt en ons bevrijdt van de slavernij van de zonde. Jezus scheldt onze schulden kwijt, vereffent onze schuld ten aanzien van God! Jezus brengt ons het herstel van onze erfenis, en de landen die aan ons worden teruggegeven zijn die van een eeuwig Koninkrijk. Het Jubeljaar van Jezus brengt ons vergeving, maar nog veel meer, het volledig uitwissen van al onze fouten.

Vandaag kunnen we, als discipelen van Christus, onze solidariteit uitdrukken door te helpen bij de bevrijding en de zelfvoorziening van mensen in nood.

Onze solidariteit kan worden uitgedrukt door drie acties die kunnen worden samengevat in drie **T's**

T1: tijd voor gebed gewijd aan onze acties en onze partners in Afrika;

T2: talent, we zetten onze talenten in als vrijwilliger bij Protestantse Solidariteit;

T3: thesaurie, geld dat beschikbaar wordt gesteld om mensen in nood te ondersteunen.

Zo maken we, door onze solidariteit, deel uit van de aankondiging van het jaar van genade voor kwetsbare mensen in Afrika.

PROTESTANTSE SOLIDARITEIT VZW

Brogniezstraat 46, 1070 Brussel

Tel. : +32(0)2 510 61 80

info@protestantsesolidariteit.be • www.protestantsesolidariteit.be

IBAN : BE 37 0680 6690 1028 • BIC : GKCCBEBB

Bedrijfsnummer : BE 0417614197

Verantwoordelijke uitgever : A. Van Extergem

Volg ons op Facebook :

“Solidarité Protestante-Protestantse Solidariteit”

“Is er ook maar iets voor de Heer onmogelijk?”

Genesis 18, 14

Deze vers getuigt van Gods grote goedheid voor wat Protestantse Solidariteit in zijn naam en glorie onderneemt.

In juli van dit jaar, gingen Bruno en Jonathan op missie in Afrika om er een aantal projecten die door Protestantse Solidariteit worden ondersteund te bezoeken. Om het beheer van de projecten verder te verbeteren, waken we immers over de kwalitatieve uitvoering van de projecten door onze partners, wat niet altijd een even gemakkelijke opdracht is.

Bruno maakt deel uit van het bestuursorgaan en is al enkele jaren actieve vrijwilliger bij Protestantse Solidariteit. Zijn kennis over Afrika, dat hij doorkruiste van noord naar zuid en van oost naar west, is zeer waardevol. Hij kent ook elk project tot in de vingers. Hij heeft een immens geduld, een duidelijke visie op de problemen op het terrein en zijn benadering van de partners gebeurt in alle vertrouwen, wat een uiterst belangrijke basis is voor een optimale samenwerking.

Jonathan, onze uitvoerend secretaris, is geboren in de Democratische Republiek van Congo. Hij woonde er in een dorp en werkte er op het veld om zijn ouders te helpen hun gezin te onderhouden. Hij heeft veel ervaring in het beheer van projecten en is zich terdege bewust van de extreme situaties die de projectbegunstigden ervaren. Als dominee in België, is hij zeer waardvol tijdens zo een reis. De Afrikanen zien hem, als dominee, als een man van God en omdat hij zelf Afrikaan is, staat hij dicht bij onze Afrikaanse broeders en zusters. Hij komt bij hen over als een herder die troost brengt, zich bekommert om de armen, hun kinderen zegent, voor hen preekt en een luisterend oor biedt. In deze Afrikaanse context is dit een belangrijk gegeven.

**Hieronder volgt een samenvatting van de weken
die Jonathan en Bruno in Afrika doorbrachten**

PROTESTANTSE SOLIDARITEIT BRENGT OOK HET GOEDE NIEUWS

Tijdens de werkbezoeken in Afrika was er ook gelegenheid voor Jonathan om voor te gaan in verschillende kerkdiensten en om er in gesprek te gaan met onze partners. Hij kon er getuigen van de solidariteit van de christenen in België met arme, gewonde of getraumatiseerde bevolkingsgroepen in Afrika. Het zorgde voor een glimlach, vreugde en vrede bij de mensen die ze daar ontmoet hebben.

In de gemeente Virunga van de Communauté Baptiste au Centre de l'Afrique (CBCA) in Zuid-Kivu,

sprak hij op een bijeenkomst met de vrouwen van de CBCA-dominees en van andere kerkgemeenschappen. Hij moedigde hen aan om goede partners te zijn voor hun echtgenoten, te waken over de betekenis van rust in het werk door te verwijzen naar de door God aanbevolen sabbat.

In de kerk van de CBCA Katana, werd er gesproken over Gods liefde en onze verantwoordelijkheid ten aanzien van armoede, daarbij verwijzend naar het verhaal van de Samaritaanse vrouw in Johannes 4. Deze, door de joodse samenleving, afgewezen vrouw, herwon haar waarde en waardigheid in het leven, dankzij haar ontmoeting met Jezus die haar het goede nieuws bracht.

Jonathan vertelde dat de schenkers van Protestantse Solidariteit er ook naar streven mensen hun waardigheid terug te geven, hopen mensen hun leven te herstellen en hen zo aan te moedigen om waardig door te gaan op hun levenspad.

Tijdens dit moment, in de aanwezigheid van predikanten in opleiding, hebben we hen gesensibiliseerd over het niet stigmatiseren van jonge moeders in de kerk. We hebben ook gesproken over Gods onvoorwaardelijke liefde.

In de kerkgemeenschap van de Église Presbytérienne au Rwanda (EPR) te Remera in Rwanda,

hadden we een ontmoeting met de verzoeningsgroep "Lumière". Deze groep brengt slachtoffers van de genocide op de Tutsi's van 1994 samen met daders. Samen ondernemen ze de weg van vergeving en verzoening. Jonathan gaf er een korte preek over de liefde van God en Gods vergeving die kan worden samengevat in 3 werkwoorden: vergeven, uitwissen en vergeten. Dit ontroerende moment werd afgesloten met een intens gebed dat door de hele groep werd overgenomen.

Tijdens de kerkdienst van de EPR-kerkgemeenschap te Kuricko in Rwanda,

hield Jonathan op zondag 24 juli, net voor de terugkeer naar België, een preek uit het boek Lucas 4 :18-19 met als thema: gezalft om nuttig te zijn voor God. Hij sprak er over onze verantwoordelijkheid tegenover mensen in nood in onze samenleving. De stafmedewerkers en de vice-voorzitster van de EPR, ds. Julie Kandima, waren eveneens aanwezig op deze dienst.

DE REIS IN HET OOSTELIJK DEEL VAN DE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK VAN CONGO (GOMA EN BUKAVU)

NOORD-KIVU

ZUID-KIVU

In Noord- en Zuid-Kivu heeft Protestantse Solidariteit samen met de Baptistengemeenschap in Centraal-Afrika (CBCA) projecten opgezet die draaien om twee belangrijke thema's:

1. De preventie van de transmissie van HIV tussen moeder en kind.
2. Seksueel en gender gerelateerd geweld, Moeders van Kivu

Bij het bezoek aan deze gebieden werden Jonathan en Bruno door de autoriteiten als de leden van de CBCA, de dominees en ouderlingen van de gemeenten als door de lokale bevolking hartelijk verwelkomd.

Het project over de preventie van de transmissie van HIV tussen moeder en kind:

Jonathan en Bruno woonden de inhuldiging bij van het digitaliseringsproject van het CBCA Bethesda- ziekenhuis in Goma in aanwezigheid van de gemeenschapspresident van de CBCA en de huidige president van de Kerk van Christus in Congo. Dit digitaliseringsproject voor ziekenhuizen en gezondheidscentra omvat o.a. het beheer van de patiëntendossiers, het medicatiebeheer, de boekhouding en de planning.

Het doel van het project is om het computersysteem te installeren in 30 CBCA- ziekenhuizen en gezondheidscentra. Hierdoor zal er geen behoefte meer zijn aan papieren documenten en zal het beheer van voorraden, patiëntengegevens en de organisatie van al deze structuren worden verbeterd.

We maakten ook van de gelegenheid gebruik om de verschillende afdelingen van het Bethesda-ziekenhuis van de CBCA te bezoeken. Het is een algemeen ziekenhuis met verschillende eenheden, waaronder een neutrale eenheid, een "oorlogshospitaal", dat zonder enige discriminatie zowel slachtoffers als daders van oorlogsgeweld verzorgd; ook leden van de strijdkrachten of milities, die gewond raken door oorlogswapens.

Een jongen die gewond raakte door een vuurwapen (foto).

We bezochten ook verschillende afdelingen in het ziekenhuis van Virunga. Vervolgens vertrokken we met Dr. Isaac naar Butembo om daarna het gezondheidscentrum van Kiraho, het ziekenhuis van Butembo, het Ebola-behandelingscentrum en het medisch opleidingsinstituut van Katwa en het Tamen-ziekenhuis te bezoeken.

In al deze medische gezondheidscentra werkt Protestantse Solidariteit met de steun van Tavola Valdese, onze Italiaanse donor, op verschillende domeinen: de preventie en behandeling van HIV, pré- en postnatale consultaties, gezinsplanning, de opleiding van medisch personeel en het voorzien van geneesmiddelen en medisch materiaal en uitrustingen.

Ontmoeting met verenigingen van HIV-patiënten

Tijdens ons bezoek aan Katwa, spraken we met 3 verenigingen van mensen die met het virus besmet zijn, Tuamaini (Hoop), Neema (Gratie) en Baraka (Zegening).

De verenigingen worden ondersteund door Protestantse Solidariteit en Tavola Valdese. Hun leden krijgen zowel medische zorg in het kader van HIV-behandeling en behandeling tegen opportunistische infecties als antiretrovirale geneesmiddelen. Ze worden ook doorverwezen naar organisaties die hen begeleiden bij het opzetten van inkomensgenererende activiteiten waardoor ze zichzelf financieel kunnen onderhouden. In totaal ondersteunen we 11 dergelijke verenigingen met inkomensgenererende activiteiten in het kader van de HIV-projecten.

STEUN ONS PROJECT :

⁶⁶“DE VERENIGINGEN
TUMAINI, NEEMA, BARAKA”

MET EEN OVERSCHRIJVING OP HET BANKREKENING
NUMMER VAN PROTESTANTSE SOLIDARITEIT

BE 37 0680 6690 1028

(Voor alle giften van 40€ en meer- geldig voor alle projecten- heeft u recht op een belastingvermindering van 45% op het geschenken bedrag. Bijvoorbeeld; een gift van van 50€ kost u in feite maar 27,50€. U recupereert het volgende jaar 22.50€.)

2. MOEDERS VAN KIVU

Protestantse Solidariteit voert met ondersteuning van Tavola Valdese het project « Moeders van Kivu » uit in Zuid-Kivu in het oosten van de Democratische Republiek Congo.

Sinds 1994 is het oostelijke deel van de D.R. Congo in een verschrikkelijke geweldspiraal terecht gekomen, als gevolg van onophoudelijke gewapende conflicten die worden aangewakkerd door tientallen gewapende groepen, rebellen en militieën. De oorzaken van deze conflicten zijn onduidelijk, divers en complex. Vrouwen en kinderen zijn de eerste slachtoffers van deze conflicten. Al 25 jaar lang worden vrouwen, meisjes en zelfs mannen verkracht, uitgebuit en gediscrimineerd ... Tot op de dag van vandaag kijkt de wereld hierop toe, in afschuwelijke stilte, zonder dat er iets concreet aan gebeurt.

Al verscheidene jaren ondersteunen we het project 'Moeders van Kivu' om hoop te geven aan gewonden en aan de getraumatiseerde bevolking.

Met deze financiering ondersteunen we zowel de oprichting als het uitbaten van drop-in centra, de opleiding van psychosociale assistenten, de sensibilisering over positieve mannelijkheid en bieden we ondersteuning voor inkomensgenererende activiteiten.

Tijdens het werkbezoek ontmoetten Bruno en Jonathan, Mevr. Marie Claire Sykurani, de psychosociale assistente die verantwoordelijk is voor de psychologische opvolging in het drop-in centrum van Katana en hen uitleg gaf hoe het drop-in centrum werkt. Het drop-in centrum is elke dag open van maandag tot vrijdag. In het drop-in centrum biedt de psychosociale assistente een luisterend oor aan de slachtoffers alsook socio-economische hulp en familiebemiddeling en verwijst hen door naar organisaties voor medische en juridische hulp.

Ze toont ons een kamer van het drop-in centrum, dat voorzien is van een bed waarop slachtoffers kunnen ontspannen maar ook het aanwezige materiaal en etensvoorraden. Sommige slachtoffers melden zich spontaan, anderen komen pas na enkele dagen omwille van schaamte over wat hen is overkomen.

We maakten er ook kennis met ds. Jean Pierre Isabagalwa, dominee van de lokale CBCA Katana-kerk. Hij is initiatiefnemer van de Ziki-vereniging. Als gemeenschapsfacilitator tracht hij het bewustzijn over positieve mannelijkheid te verhogen. Positieve mannelijkheid is het geheel van gedragingen die seksueel geweld dienen te voorkomen waarbij mannen en vrouwen elkaars rol beter begrijpen en samenwerken om de familiebanden te versterken. Mr. Pili Pili Musole Piment werkt samen met hem op dit thema. Hij is een ouderling van de kerk en ook leerkracht op een secundaire school.

Alle facilitators worden door het departement 'Vrouwen en Gezin' van de CBCA opgeleid. Men hoopt op die manier bij te dragen tot het vredesproces in de regio en met de sensibilisering in de strijd tegen seksueel en gender gerelateerd geweld het gedrag van daders te wijzigen. Het project voorziet ook in de omkadering van getraumatiseerde kinderen en in een naaiopleiding voor de vrouwelijke slachtoffers van het seksueel geweld.

Tijdens het bezoek aan de Association Villageoise d'Épargne et de Crédit (AVEC) van Katana, die 6 inkomensgenererende activiteiten omvat, hadden we een ontmoeting met de president van de vereniging, Dhr. Joseph Rubanga en vice-voorzitster Mevr. Justine. Mevr. Léa Nawasha is begeleider en volgt de inkomensgenererende activiteiten op die de leden ondernemen en evalueert hun vorderingen in die activiteiten. In totaal zijn er vier Association Villageoise d'Épargne et de Crédit in de regio. Een VLSA telt maximum 25 leden.

We hadden het voorrecht om te spreken met leden van de verschillende VLSA's. We hoorden er ontroerende getuigenissen die we hieronder graag met u delen. Positieve mannelijkheid is een aanpak die inspeelt op het gedrag van mannen en bepaalde negatieve gedragingen wil veranderen. Jonathan en Bruno spraken er met Dhr. Joseph Shamushi, 62 jaar, die ons de rol van facilitator in het sensibiliseren van de lokale bevolking, toelichtte. Ook op hem heeft deze aanpak een impact gehad en zorgde het voor verandering in zijn gedrag en leven.

In het dagelijks leven is Dhr. Joseph Shamushi landbouwer. Hij is ook kerklid van de CBCA-gemeente. Hier volgt zijn getuigenis:

"Gedurende meerdere jaren had ik geen harmonieuze relatie met mijn vrouw. Ik had een alcoholverslaving en ik had geen respect voor haar. Onze kinderen waren bang voor mij.

Op een dag kwamen er facilitators in onze gemeente die werken rond het thema positieve mannelijkheid om zo het bewustzijn over onze verantwoordelijkheid te vergroten. Nieuwsgierig ging ik naar hen luisteren en kreeg ik er meer besef over mijn eigen handelen. Eerst voelde ik me verloren. Maar na hun uitleg besloot ik mijn verantwoordelijkheid op te nemen. Hun toelichting creëerde dit bewustzijn bij mij en ik ben ermee aan de slag gaan. Na een tijd heb ook mijn hele familie samengeroepen en heb me verontschuldigd voor mijn gedrag in het verleden. Ook in de kerk heb ik een getuigenis afgelegd. Vandaag hebben we een harmonieus gezinsleven.

Ik ben Protestantse Solidariteit dan ook zeer dankbaar dat ze dit project van positieve mannelijkheid steunen."

CONCLUSIE

Onze werkbezoeken in dit deel van de R.D. Congo hebben Protestantse Solidariteit enorm aangemoedigd. Ze tonen aan dat het juist aanwenden van giften, efficiënt bijdraagt tot de zelfredzaamheid van een leefgemeenschap, zowel op vlak van gezondheid, sociaaleconomische perspectieven als op vlak van veiligheid.

STEUN ONS PROJECT :
"DE MOEDERS VAN KIVU"

**MET EEN OVERSCHRIJVING OP HET BANKREKENING
NUMMER VAN PROTESTANTSE SOLIDARITEIT**

BE 37 0680 6690 1028

(Voor alle giften van 40€ en meer- geldig voor alle projecten- heeft u recht op een belastingvermindering van 45% op het geschenken bedrag. Bijvoorbeeld; een gift van van 50€ kost u in feite maar 27,50€. U recupereert het volgende jaar 22.50€.)

BEZOEK AAN DE PANZI FOUNDATION IN BUKAVU

Ontmoeting met het team van het Algemeen Referentieziekenhuis Panzi

Het Algemeen Referentieziekenhuis Panzi werd opgericht in 1999 en staat bekend om zijn expertise in de behandeling van gynaecologische pathologieën: in het bijzonder complicaties met betrekking tot reproductieve gezondheid en verwondingen als gevolg van seksueel geweld, evenals de holistische behandeling van overlevenden van geweld. Het ziekenhuis heeft een capaciteit van 450 bedden en telt 23 gespecialiseerde artsen en 19 huisartsen.

Het ziekenhuis is gespecialiseerd in vaginale chirurgie en de medische zorg voor slachtoffers van seksueel geweld.

Het personeel vertelt ons over de acties die Dr. Denis Mukwege* heeft ondernomen in de strijd tegen seksueel geweld. Het ziekenhuis wordt regelmatig bezocht door beroemdheden of politieke figuren. Hoewel al deze persoonlijkheden klaar staan om het ziekenhuis te helpen, verandert er niet veel met betrekking tot de conflicten en het seksueel geweld in Kivu ondanks alle politieke verklaringen op internationaal niveau.

*Nobelprijswinnaar voor de Vrede in 2018

Samenwerking met Dr. Denis Mukwege om vrouwelijke slachtoffers van seksueel geweld in de DR Congo te helpen

Is het nog nodig om dr. Denis Mukwege voor te stellen? Dr. Mukwege behandelt al 30 jaar slachtoffers van gruwelijke oorlogsmisdaden in zijn thuisland. Zijn grote betrokkenheid bij de problematiek van seksueel geweld gaf aanleiding tot de oprichting van het Panzi-ziekenhuis in 1999. Vele internationale prijzen en erkenningen volgden, waaronder de Nobelprijs voor de Vrede in 2018.

Een holistisch plan van aanpak op medisch-chirurgisch, psychologisch, juridisch en socio-economisch vlak werd ontwikkeld. Het voordeel van dit model is dat het waar dan ook reproduceerbaar is. "One Stop Centers" werden onder andere ook opgericht in Mulamba en Bulenga.

De vzw Interface Compassion Internationale, een vereniging die in september 2021 werd opgericht in Péruwelz door de broer van dr. Mukwege, ds. Emmanuel Mukwege heeft het initiatief genomen om één van de One Stop Centers uit te bouwen.

De organisatie heeft het initiatief genomen om een medisch centrum te bouwen in Kalehe, in een landelijk gebied op 60 km van Bukavu, aan de oever van het Kivumeer.

Sinds de oprichting brengt de vzw het initiatief in de media, organiseert ze evenementen en doet ze oproepen voor donaties om het project te verwezenlijken. De grond voor het toekomstige centrum werd al aangekocht en een architect maakte reeds de plannen om dit project te realiseren (figuur 1, p. 20). De bouw alleen heeft een kostenplaatje van 200.000 euro. Ondertussen kent de vereniging op maandelijks basis een studiebeurs toe aan een lokale arts om zich een jaar lang te specialiseren in het Bulenga-centrum. Na deze specialisatie zal hij de eerste arts zijn die in het Kalehe-centrum tewerkgesteld wordt.

Ter gelegenheid van een presentatie van het project door de voorzitter van de vzw Interface Compassion Internationale, ds. Emmanuel Mukwege, besloot het bestuur van Protestantse Solidariteit het centrum te ondersteunen door bij te dragen aan de aankoop van de medische uitrusting.

Op 19 oktober 2022, vond in een vleugel van het Koninklijk Paleis in Brussel, een herdenking plaats in de aanwezigheid van dr. Denis Mukwege. Het was een gelegenheid om de balans op te maken van de geboekte vooruitgang, de nog af te leggen weg en ook om de trouwe donors eraan te herinneren dat hun steun absoluut noodzakelijk blijft.

De herdenking werd geleid door Dr. Christian Mostosi, secretaris van de vzw Interface Compassion International. Hij sprak de genodigden toe en gaf toelichting bij het volledige project dat in Kalehe gepland staat en de steun die Protestantse Solidariteit wil bijdragen. Onze uitvoerend secretaris Dhr. Jonathan Mpasi was bij dit plechtig moment aanwezig.

Wil jij ook de slachtoffers van seksueel geweld in de DR Congo steunen? Dat kan door de bouw van het 'One Stop Centrum' in Kalehe mee te ondersteunen. Zo zal dit centrum een lichtpunt van Gods hoop zijn te midden van de duisternis op deze wereld. Alle informatie voor het overmaken van uw bijdrage, vindt u hieronder.

STEUN ONS PROJECT :
**“ONE STOP CENTER
IN KALEHE”**

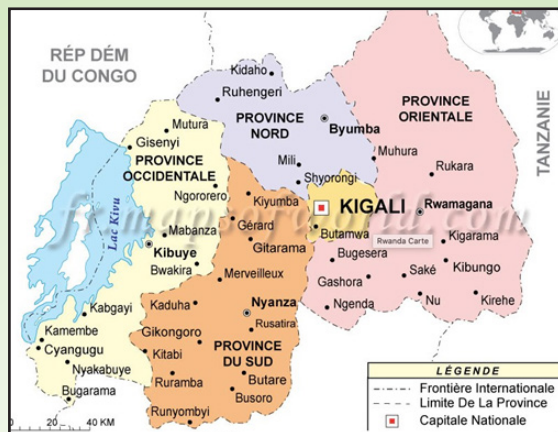
**MET EEN OVERSCHRIJVING OP HET BANKREKENING
NUMMER VAN PROTESTANTSE SOLIDARITEIT**

BE 37 0680 6690 1028

(Voor alle giften van 40€ en meer- geldig voor alle projecten- heeft u recht op een belastingvermindering van 45% op het geschenken bedrag. Bijvoorbeeld; een gift van van 50€ kost u in feite maar 27,50€. U recupereert het volgende jaar 22,50€.)

3D weergave van het toekomstige centrum van Kalehe

ONZE MISSIE IN RWANDA

In Rwanda steunt Protestantse Solidariteit 2 projecten met jullie hulp als schenkers: het project 'Ik help een kind' (alle details hierover vind je terug in de nieuwsbrief 'Ik help een kind' van deze maand) en het project 'Rétablir la Vie', dat als doel heeft het lot van tienermoeders en straatkinderen op socio-economisch vlak te verbeteren.

Momenteel ondersteunt het project 80 jonge moeders in verschillende activiteiten: naaiateliers, groente- en cassaveteelt, het kweken van geiten, bijenteelt, spaar- en kredietactiviteiten, onderwijs en professionele re-integratie.

Tijdens het werkbezoek hebben we tienermoeders van de kerk-gemeenschappen in Bunganama, Kirinda, Kayove en Rubengera bezocht.

Met veel enthousiasme en de vastberadenheid proberen deze tienermoeders hun waardigheid terug te krijgen in de kerk en in de samenleving.

Scolastique, 22 jaar

is de voorzitter van een groep van 25 tienermoeders.

"Ik dank Protestantse Solidariteit voor de hulp bij het project "Rétablir la Vie". Ik had een heel moeilijke tijd tijdens mijn zwangerschap. Zelf had ik alle hoop op leven verloren. Dankzij de begeleiding van dominee Laurent en de medewerkers die door hem zijn opgeleid, kreeg ik weer hoop en zin in het leven. De uitwisselingsmomenten in de groep en de samenhang binnen de groep, hebben mij enorm geholpen. We dachten samen na over het ontwikkelen van inkomensgenererende activiteiten. Met de hulp die we kregen, konden er inkomensgenererende activiteiten

en een mandenweverijproject gefinancierd worden. Wat zeker ook heeft geholpen, is ons vertrouwen in God. Met de steun van Protestantse Solidariteit hebben we verschillende inkomensgenererende activiteiten in groep opgezet: onder andere de productie van gewoven handtassen en manden. De verkoop van die producten helpt ons om in onze basisbehoeften te voorzien en kleding, voeding en hygiënische producten te kopen.

We hopen in de toekomst dat ieder van ons over wat kleinvee zou kunnen beschikken, wat noodzakelijk is om te overleven. We zouden ook graag wat naaimachines hebben en extra middelen om onze kinderen naar school te kunnen sturen, want dat vinden we absoluut noodzakelijk.

Want ondanks al onze inspanningen zijn onze middelen vandaag nog te beperkt en lossen ze niet al onze problemen op.

Ik wil jullie bedanken voor jullie steun. En ook al die mensen in België die aan ons denken en ons aanmoedigen om hard te blijven werken om onze situatie te verbeteren. Ik hoop daarom dat ze ons niet in de steek laten en aan ons zullen blijven denken."

Marceline, 20 jaar

"Ik ben op 18-jarige leeftijd bevallen en mijn kindje is momenteel twee jaar oud. Bij de geboorte werd ik door mijn familie afgewezen en weggejaagd. Ik had geluk dat ik later naar huis mocht terugkeren na hen om vergeving te hebben gevraagd.

Vandaag heb ik een kleine winkel. Ik verkoop groenten en bananen. Ik waardeer wat ik verdien en dit alles dankzij de groep "Rétablir la Vie" en de steun die Protestantse Solidariteit aan dit project geeft.

Toen ik me bij de groep "Rétablir la Vie" aansloot, zorgde dat voor hoop bij mijn familie en hebben ook zij mij opnieuw hun vertrouwen geschonken. Vandaag is de rust in mijn familie teruggekeerd, mede dankzij de steun van Protestantse Solidariteit. Ik spaar nu met de winst die ik maak met mijn winkeltje voor de toekomst van mijn kind. Zo bouw ik dus voor ons beiden een waardiger leven op."

IN KAYOVE

We worden verwelkomd door een groep van 20 tienermoeders. Hun activiteit bestaat uit breien en het weven van manden en het verbouwen van maniok. Ze hebben een spaarkas en kunnen beroep doen op micro-kredieten.

Angélique Amazine, 24 jaar

is de voorzitter van de groep.

"Ik werd zwanger en beviel op 20-jarige leeftijd. Het project « Rétablir la Vie » heeft me heel wat voordelen gebracht: vroeger leefde ik in eenzaamheid, nu ben ik geïntegreerd in de groep. Ik ben niet langer alleen. Het weefambacht helpt ons geld te verdienen en onszelf te onderhouden. Zo kunnen we samen onze levensproblemen oplossen.

Naast het weven zijn we gestart met een spaar- en kredietgroep. We zetten wekelijks 100 Rwandese Frank opzij. Ik dank Protestantse Solidariteit en de EPR namens onze groep.

We hebben ook een maniokveld dat mee deel uitmaakt van de activiteiten om een inkomen te genereren. Met de opbrengst van de verkoop van maniok, kunnen we andere activiteiten versterken. Afgezien van de groepsactiviteiten, heeft elkeen ook een eigen activiteit: een klein handeltje. Er zijn er die fruit verkopen, maar ook bonen, avocado's of kleine visjes."

Protestantse Solidariteit is van plan om dit project ook de komende drie jaar te blijven ondersteunen. We moedigden de projectverantwoordelijken aan om zich vooral te focussen op het versterken van de autonomie van deze jonge moeders. Zo willen we vooral beroepsopleidingen, zelffinanciering en de re-integratie van deze meisjes op scholen en universiteiten stimuleren.

Een dienst in de gemeente Kibuye

Tijdens een beklievende kerkdienst stelde Jonathan Protestantse Solidariteit en de donateurs uit België voor die de projecten financieren in samenwerking met de EPR.

In Kirinda

Een beetje geschiedenis om u de bijzondere band met Kirinda toe te lichten: De Presbyteriaanse Kerk in Rwanda (EPR) werd opgericht rond 1907. Deze oprichting viel samen met de komst van Duitse Protestantse zendelingen van de Bethel Missie.

Na de Eerste Wereldoorlog en het einde van de Duitse koloniën in Afrika, werden de Duitse zendelingen vervangen door Belgische en Zwitserse zendelingen. Tot 1957 concentreerde de activiteiten van de EPR zich op drie plaatsen: Kirinda, Rubengera en Remera (in de provincie Kigali). Op deze plaatsen woonden onze Belgische missionarissen.

STEUN ONS PROJECT :

“RÉTABLIR LA VIE”

**MET EEN OVERSCHRIJVING OP HET BANKREKENING
NUMMER VAN PROTESTANTSE SOLIDARITEIT**

BE 37 0680 6690 1028

(Voor alle giften van 40€ en meer- geldig voor alle projecten- heeft u recht op een belastingvermindering van 45% op het geschenken bedrag. Bijvoorbeeld; een gift van van 50€ kost u in feite maar 27,50€. U recupereert het volgende jaar 22.50€.)

Op weg naar Zinga hielden ze halt in Musha om er een agro-ecologisch project te bezoeken. Agronoom Mr. Jean-Baptiste stond ze te woord en leidde hen rond in de kwekerij van fruitbomen en liet hen het irrigatiesysteem met zonnepanelen zien. Ze ontmoetten er ook vrouwen en jongeren die er de kwekerijen de groenteteelt onderhouden.

Hier volgt het interview met de agronoom:

"Ik werk voor de EPR. We zijn hier in Kazegi in de streek van Engeri. In onze kwekerij produceren we planten die we in oktober gaan uitdelen aan de boeren. Hier in deze kwekerij hebben we agro-bosbouwplanten en fruitboomzaailingen. We verwachten 50.000 planten te produceren. We zullen de planten uitdelen aan de hele gemeenschap en aan de omliggende gemeenten.

Onder de agrobosbouwplanten zijn er grevillea- en de calantheaplant. De fruitboomzaailingen zijn passievrucht-, Japanse pruim-, mandarijn-, sinaasappel- en avocadobomen.

Naast wat we hier doen, zijn er nog andere activiteiten ter bescherming van het milieu waar we aan meewerken, zoals het verminderen van brandhout door het gebruik van verbeterde kachels en het bestrijden van erosie door het gebruik van sloten om erosie te beperken."

Dit project is belangrijk en maakt deel uit van de ondersteuning van het klimaatproject dat Protestantse Solidariteit en de Verenigde Protestantse Kerk van België (VPKB) hebben opgezet in Rwanda en de D.R. Congo.

BEZOEK AAN EEN LANDBOUWSCHOOL ALS ONDERDEEL VAN HET "CHILD COMMUNITY DEVELOPMENT PROGRAM" VAN DE EPR

We bezochten een landbouwschool waar jonge dorpingen les volgen en waar velden met maniok, kool en maïs worden verbouwd. De jongeren maken deel uit van een zelfhulpgroep van een twintigtal leden. Het project is onderdeel van het "Child Community Development Program" in financiële samenwerking met "Help a Child".

Om te voorkomen dat jongeren zich vervelen of op het foute pad geraten, leren ze gemeenschapsvelden te bewerken. Ze leren er hoe spaargeld te beheren van de winst van de oogsten en hoe om te gaan met kredieten. Op de akkers zijn momenteel zo'n 20.000 kolen geplant. Een deel van de oogst zal al aan een school verkocht worden

ADVENTSCAMPAGNE

“Onze solidariteit voor de bescherming van onze Schepping”

Dit jaar hebben we als thema voor de Adventsperiode “Bescherm de Schepping” gekozen. Dit thema is het doel voor uw zondagse diaconale bijdragen.

Wat is onze verantwoordelijkheid in het beschermen van de Schepping? Ook wij dienen ervoor te zorgen dat deze Schepping noch vernietigd of beschadigd wordt.

De roep om onze planeet de redden klinkt de voorbije decennia ook steeds luider. En de kerk, met haar rol in de samenleving, kan niet aan de zijlijn blijven staan. Deze thematiek ligt Protestantse Solidariteit zeer nauw aan het hart en sinds 2021 hebben we op de Diaconale zondag in samenwerking met Kerk en Wereld hiervoor al een collecte georganiseerd.

Aangezien er zeer enthousiast gereageerd werd op dit thema vanuit de kerken en vanuit de partnerkerken aangesloten bij de VPKB, is besloten om met uw adventsbijdrage de religieuze en gemeenschapsleiders te sensibiliseren over de klimaatverandering, zodat ze bomen aanplanten in hun dorpen als

Solidair met
DE BEVOLKING
IN RWANDA EN DE
DEM. REP. CONGO
in het beschermen van
de Schepping

STEUN ONZE ACTIES

MET EEN OVERSCHRIJVING OP HET BANKREKENING
NUMMER VAN PROTESTANTSE SOLIDARITEIT

BE 37 0680 6690 1028

(Voor alle giften van 40€ en meer- geldig voor alle projecten- heeft u recht op een belastingvermindering van 45% op het geschonken bedrag. Bijvoorbeeld; een gift van van 50€ kost u in feite maar 27,50€. U recupereert het volgende jaar 22,50€.)

Adreswijziging doorgeven?

Help ons onze adressenlijst bij te houden. Deze is gebaseerd op adressen die op de bankafschriften vermeld staan. Maar soms zijn die onvolledig of niet gewijzigd. Daardoor worden sommige 'Moyo's' naar ons teruggestuurd.

Gelieve ons daarom zo snel mogelijk te contacteren, zodat u de volgende editie van 'Moyo' zeker ontvangt.

info@solidariteprotestante.be - Tel. +32 (0)2 510 61 80

DE VERSCHILLENDE AFKORTINGEN GEBRUIKT DOOR PROTESTANTSE SOLIDARITEIT

ACVVS	: Action Chrétienne auprès des personnes vivant avec le VIH/SIDA – Christelijke actie voor personen die seropositief zijn of leven met AIDS
AADO	: Anti Diabétiques Oraux – anti-diabetische medicatie (oraal)
AGR	: Activités Génératrices de Revenus – inkomsten genererende activiteiten
AME	: Alliance Missionnaire Evangélique – Evangelische Missionaire Alliantie
APS	: Assistant Psycho-Social – psycho-sociaal assistent
ARM	: African Revival Ministries – Afrikaanse Revival Kerken
ARV	: Antirétroviral - Een antiretroviraal (ARV) - geneesmiddelenklasse gebruikt voor de behandeling van retrovirus-gerelateerde infecties
CBCA	: Communauté Baptiste du Centre de l'Afrique – Bapistische Gemeenschap van Centraal Afrika
CDV	: Centre de dépistage volontaire – centrum voor vrijwillige testafnames
CECI	: Caisses d'Épargne et de Crédit Interne – Interne spaar- en kredietverenigingen
CEPBU	: Communauté des Églises Pentecôtistes au Burundi – Gemeenschap van Burundese Pinkstergemeenten
CHRS	: Centre Hospitalier Régional Spécialisé – gespecialiseerd regionaal ziekenhuis
CMCC	: Cliniques medico-chirurgicales chrétiennes – Christelijke medisch-chirurgische ziekenhuizen
CPN	: Consultations pré et post natales – pre- en postnatale consultaties
CPrén	: Consultations prénatales -prenatale consultaties (voor de bevalling)
CPoN	: Consultations postnatales – postnatale consultaties (na de bevalling)
DFF	: Département Femmes et Familles – afdeling vrouwen en gezinnen
DSD	: Département santé et développement – afdeling gezondheid en ontwikkeling
EAB	: Églises Anglicanes, au Burundi – Anglicaanse Kerken van Burundi
EAH	: Eau, Assainissement et Hygiène (WASH) – water, waterzuivering en hygiëne (WASH)
ECOF0	: École fondamentale de SOROREZO – basisschool van SOROREZO
EPR	: Église Presbytérienne du Rwanda – Presbyteriaanse Kerk van Rwanda
FOSA	: Formation Sanitaire - gezondheidsopleiding
IDH	: Indice de développement humain – index van de menselijke ontwikkeling
MPA	: Mission philafricaine – Philafrikaanse missie
OEV	: Enfants orphelins et enfants vulnérables – Weeskinderen en kwetsbare kinderen
PNKB	: Parc National de Kahuzi Biega – Nationaal Park van Kahuzi Biega
PNUD	: Programme des Nations Unies pour le développement Programma van de Verenigde Naties voor de ontwikkeling
PTME	: Prévention Transmission Mère-Enfant – preventie moeder-kind overdracht
PVVIH	: personnes vivant avec le VIH/SIDA – personen die seropositief zijn of leven met AIDS
TST	: Taux de succès thérapeutiques – therapeutische succesgraad
VSBG	: Violences sexuelles basées sur le genre -gendergerelateerd seksueel geweld
WASH	: Eau, Assainissement et Hygiène (EAH) – water, waterzuivering en hygiëne
WBI	: Wallonie Bruxelles International – Wallonië-Brussel Internationaal

MOYO